feenix

UUTISKIRJE Nº02 - MARRASKUU 2026
19.11.2026

Pelastustoimi Räddningsväsendet

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

HYVINVOINTIA LUEYHTIÖVÄLF HYVILÄRDSOMRÅDESBOLAGET

Puheenjohtajan tervehdys

Peter Johansson
Pelastusjohtajien
puheenjohtaja
2026-2027

Pelastusjohtaja
Itä-Uudenmaan
hyvinvointialue

Pelastustoimi elää ajassa, jossa muutos ei ole enää poikkeus vaan pysyvä osa toimintaympäristöämme. Turvallisuusympäristön muutokset, julkisen talouden paineet ja teknologian nopea kehitys haastavat meitä tarkastelemaan toimintaamme uudella tavalla. Perustehtävämme säilyy silti kirkkaana: meidän on huolehdittava ihmisten turvallisuudesta kaikissa oloissa.

Myös pelastustoimen tulevaisuuden hallinnollisista ratkaisuista on avattu keskustelua. Sisäministeriön virkapuheenvuorossa esille nostettu ajatus pelastustoimen mahdollisesta valtiollistamisesta ansaitsee avoimen ja perusteellisen keskustelun. Myös sisäministeriön toimesta. Erilaisia vaihtoehtoja pitää uskaltaa arvioida, jos tavoitteena on toimintakykyinen, yhdenvertainen ja kestävästi rahoitettu pelastustoimi.

Samalla on hyvä muistaa, ettei hallintomallin muuttaminen itsessään ratkaise taloudellisia haasteitamme. Valtiollistaminen ei poista henkilöstön, kaluston, asemaverkoston tai varautumisen kustannuksia eikä vähennä palveluille asetettuja vaatimuksia. Rahoituksen riittävyyden ongelmaa ei ratkaista vaihtamalla organisaatiokaavion yläreunassa olevaa toimijaa.

Myös jatkuvalla säästämisellä on hintansa. Vuodesta toiseen jatkuva sopeuttaminen kuormittaa henkilöstöä kaikilla tasoilla, operatiivisesta toiminnasta asiantuntijoihin ja johtoon. Turvallisuuskriittisessä toiminnassa on uskallettava puhua tehokkuuden lisäksi siitä, millaiset voimavarat tehtäviemme asianmukainen hoitaminen edellyttää. Valtiollistamiseen liittyy myös kysymys ensihoidosta. Pelastustoimi ja ensihoito muodostavat monilla alueilla tiiviin toiminnallisen kokonaisuuden. Valtiollistaminen merkitsisi nykyisen lainsäädännön vuoksi tämän yhteyden olennaista muuttumista. Siksi mahdollisia ratkaisuja on arvioitava hallintorakenteen lisäksi palvelujen, henkilöstön ja toimintavalmiuden näkökulmasta.

Juuri tällaisessa murroksessa pelastuslaitosten kumppanuusverkoston merkitys korostuu. Kaikkea ei kannata tehdä 21 kertaa erikseen. Yhdistämällä osaamisemme voimme rakentaa yhteisiä ratkaisuja ja tuoda päätöksentekoon vahvan, käytännön kokemukseen perustuvan pelastustoimen äänen.

Hyvää loppuvuotta toivottaen,

Peter Johansson
pelastusjohtajien puheenjohtaja

“On hyvä muistaa, ettei hallintomallin muuttaminen itsessään ratkaise taloudellisia haasteitamme. Valtiollistaminen ei poista henkilöstön, kaluston, asemaverkoston tai varautumisen kustannuksia eikä vähennä palveluille asetettuja vaatimuksia.”

SISÄLTÖ

2 Pääkirjoitus

4 Pelastustoimen kehittämispäälliköltä

5 Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä käyttöön

6 Ensihoitopalvelut

7 Tukipalveluiden palvelualue

8 Pelastustoiminnan palvelualue

9 Varautumisen ja väestönsuojelun palvelualue

10 Pelastusalan työturvallisuus -hanke jatkaa 31.12.2027 saakka

11 Vastaa kyselyyn iäkkäiden kotien turvallisuudesta!

12 Tulevat tapahtumat 2026-2027

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Feeniks Uutiskirje
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puh. +358 9 771 6000 (vaihde).

Toimittanut
Terhi Virtanen
terhi.virtanen@hyvil.fi

Kannen kuva:
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

www.pelastuslaitokset.fi
www.hyvil.fi

Hallitusohjelma- ja vaalivaikuttamisen lipun alla

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen kehittämispäällikkö
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

On se aika hallituskautta, kun meillä kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa. Ja sanoitustakin on sopivasti tarjolla. Pelastusalan järjestöyhteistyössä Kumppanuusverkosto on yhdessä Palopäällystäliiton, Sopimuspalokuntien liiton ja SPEKin kanssa valmistellut yhteiset juuri painoon menevät hallitusohjelmatavoitteet.

Pääotsikoiksi ovat valikoituneet:

1. Kokonaisturvallisuuden vahvistaminen sekä pelastustoimen valmiuden varmistaminen myös poikkeusoloihin,
2. Pelastustoimen lähipalveluiden varmistaminen,
3. Varautumisen, väestönsuojelun ja huoltovarmuuden kehittäminen
4. Asumisturvallisuuden parantaminen väestön ikääntyessä sekä
5. Kansalaisten turvallisuusosaamisen vahvistaminen.

Järjestöjen yhteisessä valmistelussa syntyi mielestäni nopsaan ja ongelmitta konsensus ja yhteinen näkymä siitä, että valituilla painopisteillä yhteiskunnan turvallisuutta voidaan tehokkaasti vahvistaa. Paineita onnistumiseen tuottaa, että edellisellä kerralla järjestöyhteistyössä valitut teemat elivät politiikkojen puheissa pitkään ja menestyivät hallitusohjelmatasollakin varsin hyvin.

Kumppanuusverkoston omissa näkemyksissä korostuvat ihan samat arvot, mitä järjestöyhteistyössäkin tärkeiksi nousi; Lähipalvelujen turvaaminen on ollut tärkeää pelastustoimelle aina. Pelastustoimella nähdään olevan keskeinen rooli poikkeusolojen aikaisessa toiminnassa, jonka vuoksi varautumista häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa tulee lisätä vahvistamalla pelastustoimen resursseja ja valmiutta poikkeusolojen tarpeisiin.

Ikääntymisen kestävät kodit tavoiteasetantana liittää pelastustoimea yhteiskunnan muutostrendien hallintaan samoin kuin tavoite vähentää yhteiskunnan pahoinvointia systemaattisin keinoin esimerkiksi velvoittamalla toimijat nykyistä tiiviimmin poikkihallinnolliseen yhteistyöhön sekä luomalla kannusteet pahoinvointia ehkäisevälle työlle.

Oleellista on kaiken kaikkiaan luoda olosuhteet, jotka mahdollistavat asiakaslähtöiset, sujuvat palveluketjut sekä tehokkaan moniammatillisen yhteistyön palvelutuotannossa. Resilienssin vahvistamiseksi on yhteistyötä edelleen tarpeen lisätä erityisesti kuntien, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Varsinkin kun nykyiset tieto- ja johtamisjärjestelmät mahdollistavat jo sujuvan yhteistyön valtiollisten toimijoiden kanssa.

Huolehditaan siis yhdessä siitä, että pelastustoimen rahoitusosuus jatkossakin kohdistuu asiakkaan hyväksi. Julkisen hallinnon talouden tila ja tehokkuusvaatimukset osaltaan varmistavat, että vähää rahoitusta ei varmuudella tulla siirtämään uusiin hallinnollisiin rakenteisiin.

”Yhteisessä valmistelussa syntyi mielestäni nopsaan ja ongelmitta konsensus ja yhteinen näkymä siitä, että valituilla painopisteillä yhteiskunnan turvallisuutta voidaan tehokkaasti vahvistaa.”

TURVALLISUUSPALVELUT
Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä käyttöön koko maassa

Sisäministeriön onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä otettiin valtakunnallisesti käyttöön marraskuun alussa. Uusi järjestelmä kokoaa onnettomuuksien ehkäisyn tehtävien tiedonhallinnan yhteen ratkaisuun ja luo perustan entistä yhdenmukaisemmille toimintatavoille pelastustoimessa.

Käyttöönotto toteutettiin suunnitellusti, ja pelastuslaitosten aiemmista järjestelmistä siirrettyjen tietojen käyttöönotto saatiin valmiiksi ennen järjestelmän avaamista käyttäjille. Käyttöönoton ensimmäisinä päivinä havaittiin sekä tietojen siirtoihin että järjestelmän toiminnallisuuksiin liittyviä kehittämistarpeita, joita projektitiimi ja järjestelmätoimittaja ovat korjanneet tiiviissä yhteistyössä.

Käyttäjien tukemiseksi käyttöönoton aikana on järjestetty digiklinikoita ja webinaareja, joihin on osallistunut runsaasti pelastuslaitosten henkilöstöä eri puolilta Suomea. Keskustelu on ollut aktiivista ja rakentavaa, mikä on osaltaan tukenut järjestelmän käyttöönottoa ja toiminnan kehittämistä. Käyttäjien esittämät kysymykset ja niihin annetut vastaukset on koottu yhteisesti hyödynnettäväksi Koulumaaliin. Koulumaalista löytyvät myös tietojärjestelmän käyttöohjeet.

Uuden järjestelmän merkitys ulottuu teknologiaa laajemmalle. Sen keskeisenä tavoitteena on tukea pelastusviranomaisten onnettomuuksien ehkäisytyön yhdenmukaistamista, vahvistaa palveluprosessien laatua sekä varmistaa toiminnan lainmukaisuus. Käyttöönotto edellyttää uusien työvälineiden omaksumisen lisäksi yhteisten toimintatapojen käyttöönottoa koko pelastustoimessa.

Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä on yksi pelastustoimen merkittävimmistä digitaalisista uudistuksista viime vuosina. Sen avulla luodaan edellytyksiä tiedolla johtamiselle, valtakunnallisesti vertailukelpoiselle tiedolle sekä vaikuttavamman onnettomuuksien ehkäisytyön kehittämiselle pelastuslaitoksissa. Tälle kaikelle on luotu pohja uuden järjestelmän käyttöönoton myötä ja työ jatkuu. Kehityksen tiekartalla seuraavana kokonaisuutena on sähköisen asioinnin kokonaisuus. Tämän aikataulua, toteutusta ja rahoitusta tarkennetaan parasta aikaa sisäministeriön toimesta.

Lisätietoja:

Päivi Koistinen
projektipäällikkö, sisäministeriö
Matti Savolainen
erityisasiantuntija, sisäministeriö
Tanja Seppälä
OEJ tuoteomistaja, Helsingin pelastuslaitos

Kuvituskuva: kuvassa kaksi ihmistä tietokoneiden äärellä

ENSIHOITOPALVELUT

Ensihoidon tulevaisuutta rakennetaan tiedolla ja yhteistyöllä

Seppo Uusinarkaus
Ensihoidon palvelualueen sihteeri
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Ensihoitopalvelun toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti. Väestön ikääntyminen, muuttuvat palvelutarpeet, taloudelliset paineet ja teknologian kehittyminen edellyttävät ensihoidolta kykyä uudistua ja kehittää toimintaa pitkäjänteisesti. Näitä teemoja käsiteltiin ensihoidon palvelualuekokouksessa 10.–11. marraskuuta 2026.

Yksi keskeisistä kehittämiskohteista on tiedolla johtaminen. THL:n ensihoitorekisteri ja kansallisesti yhtenäiset tietomallit tarjoavat uusia mahdollisuuksia ensihoitopalvelun toiminnan ja vaikuttavuuden arviointiin. Tavoitteena on muodostaa entistä kattavampi kansallinen tilannekuva, seurata potilaan koko hoitopolkua ja hyödyntää tietoa palvelutarpeiden ennakoinnissa.

Luotettava tiedolla johtaminen alkaa kuitenkin tiedon laadusta. Ensihoitokertomusten yhdenmukainen ja rakenteinen kirjaaminen, toimivat tietojärjestelmät sekä henkilöstön osaaminen ovat edellytyksiä sille, että tietoa voidaan käyttää päätöksenteon ja toiminnan kehittämisen tukena.

Kokouksessa käsiteltiin myös vuonna 2028 toteutuvaa ensihoidon rahoitusvastuun muutosta. Uudistus tuo hyvinvointialueille uusia järjestämiseen ja asiakasmaksuihin liittyviä kysymyksiä. Erityisen tärkeää on seurata muutoksen vaikutuksia palvelujen saatavuuteen, alueellisiin eroihin ja ensihoitopalvelun taloudellisiin edellytyksiin.

Valtakunnallisten työryhmien ja verkostojen merkitys korostuu entisestään. Yhteistyötä tehdään muun muassa ajoneuvoratkaisujen, hygienian, työturvallisuuden ja tiedon hyödyntämisen kehittämisessä. Yhteisillä toimintamalleilla voidaan vähentää päällekkäistä työtä, jakaa hyviä käytäntöjä ja vahvistaa ensihoitopalvelun yhdenmukaisuutta.

Ensihoidon tulevaisuutta ei rakenneta yksittäisillä ratkaisuilla. Se edellyttää yhteistä näkemystä, pitkäjänteistä kehittämistä ja kykyä hyödyntää tietoa päätöksenteossa. Tavoitteena on laadukas, vaikuttava ja toimintakykyinen ensihoitopalvelu kaikkialla Suomessa.

Ensihoidon aluekatsaus - katse kohti vuotta 2027

Ensihoidon kumppanuusverkoston palvelualuekokouksen aluekatsauksissa toiminta näyttäytyy pääosin vakaana, mutta alueiden välillä on eroja tehtävämäärissä, palvelutasossa ja resursseissa. Henkilöstön saatavuus on monin paikoin hyvä, vaikka paikallisia haasteita esiintyy. Vuoden 2026 taloustilanne on useilla alueilla vielä hallinnassa, mutta vuoteen 2027 kohdistuu selvästi kasvavia sopeutuspaineita. Säästöt voivat vaikuttaa henkilöstöön, yksikkö- ja yövalmiuteen sekä kehittämiseen. Keskeiseksi kysymykseksi nousee palvelutason ja käytettävissä olevien resurssien yhteensovittaminen.

Talouspaineista huolimatta kehittämistyö jatkuu. Alueilla vahvistetaan muun muassa valmius- ja resurssisuunnittelua, osaamisen ja tiedon johtamista, ensihoidon ja pelastustoimen yhteistyötä sekä yhteistyötä kotiin vietävien palvelujen kanssa. Myös digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen etenee.

Kokonaiskuva on kaksijakoinen: ensihoitoa kehitetään aktiivisesti ja alueilla on saavutettu hyviä tuloksia, mutta vuosi 2027 haastaa sovittamaan yhteen palvelutason, henkilöstön, talouden ja käytettävissä olevan valmiuden. Kumppanuusverkoston kautta alueiden kokemuksia ja toimivia ratkaisuja voidaan hyödyntää valtakunnallisesti.

Kooste perustuu ensihoidon kumppanuusverkoston marraskuun 2026 aluеellisiin tilannekatsauksiin.

Kuvituskuva: MostPhotos

TUKIPALVELUIDEN PALVELUALUE

Kari Malinen
Pelastuspäällikkö
Tukipalveluiden palvelualueen sihteeri
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tukipalveluiden palvelualueen teemat koostuivat Jyväskylässä pidetyssä kokouksessa perinteisten talouden ajankohtaisten lisäksi paljolti ICT:n, mutta myös osaamisen ja työhyvinvoinnin johtamisen, sekä pelastustoimen strategiatyön ympärille.

Avauspuheenvuorossa Petteri Jokelainen korosti jälleen tukipalveluiden roolia, toimintaa ja myös ”suorituskykyä”. Myös uudistumisen ja uudistumiskyvyn merkitys on korostunut tilanteessa, jossa on tilausta kehittämiselle ja uusille tavoille toimia.

Päivien ensimmäisenä varsinaisena aiheena oli Hilla Nordquistin alustus osaamisen ja työhyvinvoinnin johtamisen kehityssuuntiin. Läpileikkaavana ajatuksena oli miten organisaatio saa hyödynnettyä osaamisen kestävästi siten, että yksilön ja työyhteisön hyvinvointi säilyy. Hilla kävi tutkijaluonteellaan läpi käsitetasoa myöten, mikä on työhyvinvointia, mikä on muuttuvan toimintaympäristön ja sitä kautta osaamisvaatimusten kasvun ja ihan perustaitojenkin merkitys. Lopulta päädyttiin pohtimaan kollektiivista osaamista ja jaettua asiantuntijuutta sekä sitä, että uusia vaatimuksia ei ratkaista pelkästään kouluttamalla lisää, vaan myös tunnistamalla osaaminen ja luomalla sille käyttömahdollisuuksia. Tässä on johtamisella vahva merkityksensä. Alustuksessa käytiin läpi myös psykologiseen turvallisuuteen liittyviä havaintoja sekä tulevia osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen liittyviä hankkeita.

Taloustyöryhmän kuulumiset kertoi Eveliina Treves. Talouden näkymät ovat edelleen varsin tutut ja haasteita riittää jatkossakin. Taloustyöryhmän toiminta koetaan edelleen tärkeäksi osaksi tukipalveluita ja sen tekemälle työlle halutaan ilman muuta jatkoa. Keskusteltiin siitä, onko taloustyöryhmän rooli enemmän keskusteleva, vai työnyrkki -tyylinen. Totesimme, että molemmille on paikkansa. Tilanteen tasalla on isossa kuvassa pysyttävä, keskustelua ja ajatusten vaihtoa on hyvä olla, mutta siinä rinnalla tilanteen niin vaatiessa tiukkaa tekemistä tietyn asian eteenpäin viemiseksi.

Kari Malinen kertoi virkavaatehankinnan tilanteesta. Ensimmäinen tarjouspyyntökierros jouduttiin keskeyttämään tarjouspyyntöä koskevien kysymysten vaiheessa. Kysymyksiä tuli paljon. Suurin osa viittasi siihen, ettei oltu ymmärretty tuotekuvausohjeen sitovuutta ja sitä, että sen määrityksistä ei voida poiketa. Myös muutamia pieniä tulkinnallisuuksia oli ja niistä johtuen ei haluttu riskeerata hankintaprosessin läpimenoa. Uusi tarjouspyyntö on julkaistu ja tarjousten jättö on tammikuussa 2027. Hankinnan viivästymisestä johtuen on selvityksessä nykyisen sopimuksen mahdollinen jatkaminen ensi vuoden puolelle.

Jaana Määttälän (sisäministeriö) kattavassa katsauksessa pelastustoimen kansallisiin talouden näkymiin käytiin läpi pelastustoimen laskennallista rahoitusta vuodelle 2027, pelastustoimen HTV-hintaa sekä yksikkökustannusten hinta ja laskentaperusteet -hankkeen sisältöä. HTV -hinnan osalta todettiin pelastuslaitosten välisten keskimääräisten kustannusten osalta suurta vaihtelua (42 -100 t€), joka ehkä viittaa lähtötietojen puutteisiin. Kaikkien laitosten HTV keskiarvo oli n. 70 t€. Myös prosentuaalisissa muutoksissa 2023-2025 oli suurta vaihtelua laitoksittain.

Yksikkökustannus -hanke on alkanut 1.9.2026 ja jatkuu ensi vuoden loppuun saakka. Tavoitteena on määrittää yksikkökustannus per tehtävä kutakin palveluluokkaa (onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojeluun varautuminen, öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta) koskien. Kustakin palveluluokasta valitaan yksi tehtävä ja pilottikohteiksi valitaan kolme keskenään erilaisen hyvinvointialueen pelastustoimea.

Tulevaisuuden osalta keskeisenä näkymänä on entistä niukempi kehysraami ja toisaalta pelastustoimen kasvavat tarpeet henkilöstöresurssien, ICT:n, ja materiaalisen varautumisen saralla. Tämä edellyttää kattavaa ja vertailukelpoista tietopohjaa johtamisen tueksi. On myös löydettävä uusia keinoja toiminnan kustannustehokkuuteen ja vaikuttavuuteen.

ICT aiheet aloitti Tomi Valkonen Valtorista. Hän kertoi ns. MOTU-laitteista, jolla tarkoitetaan Valtorin tuotteistamaa työasemaa, jossa samaan työasemaan saadaan integroitua 2-3 toimintaympäristöä / työasemavakiota. Eli käytännössä esim. hyvinvointialueen ja tuven työasemat saadaan yhdistettyä yhdelle työasemalle, mutta toimimaan täysin erillisinä ympäristöinään. Tällä parannetaan käytettävyyttä ja alennetaan kustannuksia. Asiakastestaus alkaa 8/2027 ja varsinaisen tuotannon aloituksen tavoite on keväällä 2028. Kuitenkin jo keväällä 2027 asiakkaat pääsevät testaamaan ja pilotoimaan laitteita.

Teemu Luukko (sisäministeriö) kävi läpi pelastustoimen ICT:n kehittämisen ja tavoitetilan näkökulmia ja rahoituksen tilannetta. Kehittämisen näkökulmasta on huomattavaa parannusta jo se, että Pronto saadaan lopultakin uusittua ja nykyaikaistettua, onnettomuuksien ehkäisyyn saadaan kansallisesti yhteinen ratkaisu ja lisäksi tuodaan käyttöön tiedolla johtamisen, sähköisen asioinnin sekä paikkatiedon alustat. Nämä kaikki vievät pelastustoimen tietojärjestelmät kokonaan uudelle tasolle, vaikkakin perusversioina ja joiltakin osin puutteellisina. Kehittämistä ja sen edellyttämiä taloudellisia resursseja tarvitaan jatkossa. Vuoden 2027 osalta kehittämisrahoitus varmistuu lopullisesti vasta 2027 puolella. Tämä tuo haasteita tulevan vuoden kehittämisen suunnittelulle ja toteuttamiselle. 2028 rahoituksen suunnittelu on aloitettava hyvissä ajoin heti tulevan vuodenvaihteen jälkeen.

Viimeisenä aiheena oli jälleen pelastustoimen strategiatyö ja kommentit työryhmän aikaan saamaan strategialuonnokseen. Aino Harinen (sisäministeriö) kävi läpi strategiatyön sisältöä ja aikataulua. Strategian työstäminen jatkuu vielä vuoden vaihteen yli ja strategisten tavoitteiden tulisi olla valmiina 31.3.2027 mennessä. Tämän jälkeen edetään viestintään sekä strategian julkaisuun ja juurruttamiseen.

Petteri Jokelainen päätti loppupuheenvuorossaan Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen puheenjohtajakauden ja kiitti tukipalveluiden palvelualueen jäseniä viitaten avauspuheenvuorossa mainittuihin tukipalveluiden merkitykseen ja rooliin osana pelastustoimen palveluiden kokonaisuutta.

PELASTUSTOIMINNAN PALVELUALUE

Ajankohtaisia palvelualueen kuulumisia

Juha Saario
Pelastustoiminnan palvelualueen puheenjohtaja
Pelastusjohtaja
Kainuun pelastuslaitos

Pelastustoiminnan palvelualue on kokoontunut vuoden 2026 aikana kolme kertaa. Ensimmäinen kokous pidettiin Helsingissä, 12.-13.5.2026. Toinen kokous pidettiin etäkokouksena 13.8.2026. Ja kolmas kokous järjestettiin Jyväskylässä 10.-11.11.2026.

Helsingin kokouksessa toukokuussa käsiteltiin muun muassa teollisuuspalokuntien ja pelastustoimen yhteistyötä, pelastustoimen organisaatiokulttuuria sekä hälytysvasteiden tarkoituksenmukaisuutta. Kokouksessa esiteltiin myös maassamme tapahtuneita sähköautopaloja, sekä PTJ-käsikirjan päivittynyttä versiota. Sisäministeriö esitteli kokouksessa pelastustoimen strategian uudistamishanketta.

Elokuun etäkokouksessa pelastustoiminnan palvelualue käsitteli Pronton onnettomuusselosteiden luovutukseen liittyviä käytänteitä.

Marraskuussa Jyväskylässä perehdyttiin käynnissä oleviin ja alkaviin hankkeisiin. Hankkeista johtamisen hallinta, etä- ja tilannepaikanjohtamisen kouluttaminen –hanketta esitteli Matti Honkanen Pelastusopistolta. Pelastustoimen strategian uudistamishankkeen tilannetta esitteli Aino Harinen sisäministeriöstä. Pelastajan urapolkumalli –kehittämishanketta esitteli Juha Kärkkäinen Pohjois-Savon hyvinvointialueelta.

Hologram –hanketta esiteltiin Kainuun hyvinvointialueen Peter Tattersallin ja Sospedin henkilöstön toimesta. Hologram –hankkeen avulla saatavat analyysit nähtiin tärkeäksi työkaluksi, esimerkiksi riskikartoituksessa ja tulevaisuuden ennakoinnissa.

Kokouksessa käsiteltiin myös sortumapelastuksen osaamisen tilannetta ja siihen luotua koulutusjärjestelmää, Satakunnan hyvinvointialueen Kari Kankaanpään toimesta. PTJ - käsikirjan viimeisintä versiota esitteli Matti Honkanen Pelastusopistolta. PTJ-käsikirjaa on jälleen ansiokkaasti päivitetty Kivijalkaa ja FI-Alert järjestelmää silmällä pitäen.

Kokouksissa jokainen palvelualueen edustaja kertoi pelastuslaitoksensa ajankohtaisista asioista. Yhteiseksi haasteeksi nousi tiukka taloustilanne, joka vaikuttaa lähes kaikkeen toimintaan. Se on pakottanut tehostamaan toimintatapoja ja kehittämään uusia palvelutuotannon malleja.

Vuonna 2026 yhteistyötä on tehty myös kokousten ulkopuolella. Palvelualueelle perustettu Secapp-ryhmä on mahdollistanut pelastuspäälliköiden nopean viestinnän. Vilkas yhteydenpito on auttanut ratkomaan ongelmia sekä luomaan yhteisiä toimintamalleja. Verkoston kautta on myös haettu osaajia hankkeiden ohjausryhmiin, ja eri hyvinvointialueilta on löytynyt hyvin halukkuutta hanketyöhön.

Vuosi lähenee loppuaan ja uudet haasteet odottavat myös ensi vuonna. Palvelualueen vetovastuu siirtyy seuraaville vetäjille, joille toivotan onnea ja menestystä tehtävään.

Kiitän kaikkia yhteistyötahoja kuluneesta vuodesta ja hyvästä yhteistyöstä. Lisäksi kiitos kaikille pelastustoimen parissa tärkeää työtä tekeville!

”Tiukka taloustilanne vaikuttaa lähes kaikkeen toimintaan. Se on pakottanut tehostamaan toimintatapoja ja kehittämään uusia palvelutuotannon malleja.”

Kuva: Pohjois-Karjalan pelastuslaitos. Kuvaa on muokattu tekoälyllä.

Torstaina 28.1.2027 klo 13.00 - 14.30
Pelastusasemien kansallinen tilakonsepti -webinaari

Maakuntien tilakeskus ja Hyvil toteuttavat maksuttoman webinaarin koskien pelastusasemien kansallista tilakonseptityötä. Konseptin tavoitteena on nopeuttaa pelastusasemien suunnittelua, optimoida tilojen mitoittamista ja vähentää kalliiden lisä- ja muutostöiden riskiä. Tilakonsepti on kaikkien hyvinvointialueiden hyödynnettävissä maksutta. Webinaari on suunnattu kaikille, jotka suunnittelevat tai toteuttavat pelastusasemahankkeita hyvinvointialueilla. Lue lisää tilakonseptista

VARAUTUMISEN JA VÄESTÖNSUOJELUN palvelualueella yhteensovittava rooli

Jani Kareinen
Palvelualueen puheenjohtaja
Pelastusjohtaja
Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Pasi Markkanen
Palvelualueen sihteeri
Valmiuspäällikkö
Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Varautumisen ja väestönsuojelun palvelualueen toiminta on alkanut vakiintua. Palvelualueen ja palvelualueen sihteeristön kokouksissa ja muissa tapaamisissa on noussut esille pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun ammattimainen ja laaja asiantuntijuus. Tätä yhteistyötä on hyvä jatkaa niin maakunnissa, yhteistyöalueilla kuin valtakunnallisesti.

Palvelualueella on nyt hieno mahdollisuus yhteensovittaa tätä yleisesti tärkeäksi koettua varautumisen ennakoivaa suunnittelua. Mutta, voitaisiinko palvelualueen verkostoa hyödyntää myös muussakin kuin ennakoinnissa?

Ukrainan hyökkäyssota on jatkunut jo viidettä vuotta. Sivujuonteena on Suomeen kohdistunut erilaisia poikkeavia ilmiöitä, jotka ovat osaltaan haastaneet yhteiskuntaa ja turvallisuuden tunnetta. Tulevaisuuden ennustaminen edes lyhyellä aikavälillä on muuttunut erittäin vaikeaksi.

Varautuminen väestönsuojeluun on ennakoivaa suunnittelua, jota toivottavasti ei koskaan tarvitse panna toimeen. Tässä työssä pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun asiantuntijoilla on suuri merkitys. Suunnittelu ja siihen liittyvä viranomaisten ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö on lisääntynyt koko ajan. Myös kansalaisten tiedontarve turvallisuusasioista on kasvanut. Samaan aikaan hyvinvointialueita haastaa rahoituksen riittävyys eikä pelastustoimikaan ole välttynyt sopeuttamistoimista. Suuri huoli on esimerkiksi siitä, pystyykö pelastustoimi ylläpitämään laaja-alaisen asiantuntijuutensa varautumisessa ja väestönsuojelussa jatkossakin.

Lupa- ja valvontavirasto toteutti valtakunnallisen valmiusharjoituksen syys - lokakuun vaihteessa v. 2026. Harjoituksessa siirrettiin väestöä itäiseltä valtakunnan rajalta keskiseen ja läntiseen Suomeen. Harjoitus toi esille selkeitä kehittämiskohteita. Suurimpia niistä ovat toimintojen yhteensovittamiseen sekä logistiikaan liittyvät ongelmat. Yksi hämmästyttävimmistä havainnoista oli käsitteiden ja termien eroavaisuudet, jopa toimialan sisällä. Nyt viimeistään on yhteensovittamisen aika ja em. havaintojen pohjalta on hyvä jatkaa yhdessä tekemistä, huomioiden harjoituksessa kuultu viisaus: *"Omista periaatteista voi joustaa yhteisen edun saavuttamiseksi"*.

Marraskuussa 2026 julkaistiin kansallinen riskiarvio. Kansallisessa riskiarviossa on ennakoitu erilaisia Suomeen kohdistuvia äkillisisiä tapahtumia, joiden hoitaminen vaati viranomaisilta ja muilta toimijoilta poikkeavaa yhteistoimintaa. Vuoden 2027 tavoitteena on laatia alueelliset riskiarviot, jotka tarkastelevat maakunnittain vastaavia asioita kuin kansallinen riskiarvio valtakunnallisesti. Sisäministeriö osoitti ohjauskirjeellä pelastuslaitoksille alueellisen riskiarvion koordinoinnin. Alueellisen riskiarvion laatimista ei pidä nähdä pelkästään asiakirjan laatimisena. Tässä on erinomainen tilaisuus osoittaa pelastustoimen asiantuntijuus ja yhteistyökyky laaja-alaisessa tehtävä- ja monitoimijakentässä. Pidetään pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun asiantuntijuus korkealla tasolla!

Mukavaa ja turvallista talven odotusta!

Kuva luotu tekoälyä hyödyntäen: varautuminen, myrsky, suunnittelu

HANKKEET

Pelastusalan työturvallisuushanke jatkaa pelastusalan kokonaisvaltaisen työturvallisuuden kansallista kehittämistä 31.12.2027 saakka

Pelastusalan kansallinen työturvallisuushanke on tukenut pelastusalan organisaatioita työturvallisuuden kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Työ on edennyt työsuunnitelman mukaisesti, ja intoa sekä yhteistä tekemistä riittää runsaasti vielä hankkeen viimeisellekin toimintavuodelle.

Ehdotukset valtakunnallisiksi toimintamalleiksi lanseerataan maaliskuussa 2027

Hankkeen työryhmän tuottamat ehdotukset valtakunnallisiksi työturvallisuuden toimintamalleiksi julkaistaan maaliskuussa 2027. Toimintamalliehdotuksista on jalostettu ja edelleen jalostetaan myös konkreettisia työkaluja esimerkiksi altistumisten hallintaan sekä uhka- ja väkivaltatilanteiden aiheuttaman kuormituksen vähentämiseen.

Hankkeen tuottamat ohjeistukset pelastusalan altistumisten hallintaan julkaistiin lokakuussa 2026, ja ne on toimitettu alan organisaatioille sähköpostitse. Hanke kannustaa kaikkia alan organisaatioita ottamaan toimintamallit ja työkalut osaksi päivittäistä työturvallisuuden johtamista ja kehittämistä.

Pelastusalan ajankohtaiset työturvallisuuskysymykset ovat tuoneet eri toimijat yhteisen kehittämisen ja viestinnän äärelle

Kevään ja syksyn työpajoissa on pureuduttu muun muassa sopimuspalokuntien työturvallisuushaasteisiin, alan työturvallisuusviestinnän kehittämiseen, pelastusalan ulkoiseen viestintään kuormitus- ja voimavaratekijänä sekä pelastusalan esihenkilöiden ja johdon työssä jaksamisen tukemiseen. Lue lisää työpajojen annista ja tuotoksista hankkeen verkkosivulla julkaistuista työpajakohtaisista tiedotteista.

Projektipäällikön blogi sopimuspalokuntien työturvallisuuden akuuteista kipukohdista ja ideoista niiden ratkaisemiseksi julkaistiin Suomen sopimuspalokuntien liiton verkkosivulla 1.9.2026: https://sspl.fi/yhtenaiset-toimintatavat-ja-vastuiden-selkiyttaminen-vahvistaisivat-sopimuspalokuntien-tyoturvallisuutta/. Kirjoitus perustuu hankkeen Lahdessa 11. toukokuuta järjestämän työpajan alustuksiin, keskusteluihin ja pienryhmätyöskentelyn tuotoksiin.

Hanke on jatkanut keskustelua myös pelastusalan psykososiaalisen kuormituksen hallinnasta laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankkeen korkeakouluharjoittelija Piia Latvalan blogi alan psykososiaalisista kuormitustekijöistä ja ratkaisuehdotuksista kuormituksen vähentämiseksi julkaistiin Suomen Palopäällystöliiton verkkosivulla 21.10.2026: https://sppl.fi/blogi-fi/psykososiaalisen-kuormituksen-hallinta-pelastusalalla/. Kirjoitus perustuu teemasta tehtyihin selvityksiin sekä hankkeen eri kohtaamisissa käytyyn keskusteluun ja työpajoissa tuotettuihin ratkaisuehdotuksiin.

Yhteinen työskentely ja työturvallisuusviestintä jatkuvat tiiviinä vuonna 2027

Avoimet teematyöpajat, webinaarit ja hanketyöryhmän työ jatkuvat vuonna 2027. Tilaisuuksien ohjelmat ja ilmoittautumisohjeet julkaistaan hankkeen verkkosivulla, mistä löytyvät myös linkit aiempien työpajojen tiedotteisiin sekä webinaarien mahdollisiin tallenteisiin.

Vuoden 2027 aikana hankkeessa keskitytään erityisesti pelastusalan altistumisten ja työhön liittyvien uhka- ja väkivaltatilanteiden hallintaan sekä pelastusalan valtakunnallisen työturvallisuusraportoinnin ja seurannan kehittämiseen. Hanketyöryhmä tuottaa muun muassa ehdotuksen valtakunnallisiksi minimisisällöiksi ja toimintaperiaatteiksi, joiden mukaisesti alueiden järjestelmiin kirjattavia työturvallisuustietoja voitaisiin seurata ja vertailla kansallisesti aiempaa tehokkaammin. Tavoitteena on, että pelastusalalla edettäisiin kohti entistäkin systemaattisempaa, tietoperustaista ja jatkuvaan arviointiin pohjaavaa työturvallisuuden kokonaisvaltaista ja yhtenäistä edistämistä.

Hankkeen nostot pelastusalan työturvallisuuden ajankohtaisista teemoista jatkuvat muun muassa blogikirjoituksissa, verkkouutisissa sekä yhteistyössä alan ammattimedian kanssa. Sosiaalisessa mediassa hanke viestii tunnisteella #PelastusalanTyöturvallisuus. Vuoden 2027 aikana on tarkoitus tuottaa organisaatioiden ja alan työturvallisuusviestintään myös toimintamalliehdotuksia ja työkaluja, jotka toimitetaan alan organisaatioille hyödynnettäviksi.

Pelastusalan työturvallisuus on yhteinen asia, jossa jokaisen panos on tärkeä. Hanke toivottaakin kaikki pelastusalan ja verkostojen toimijat mukaan yhteiseen kehittämiseen ja keskusteluun entistäkin turvallisemman sekä veto- ja pitovoimaisemman pelastusalan edistämiseksi.

Lisätietoja:

Aino Harinen
projektipäällikkö, sisäministeriö
aino.harinen@gov.fi
puh. 029 488 422

Linkedin: #PelastusalanTyöturvallisuus
Hankesivu: https://intermin.fi/hankkeet/pelastusalan-tyoturvallisuus
Hankeikkuna: https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM007:00/2025

www.pelastustoimi.fi

”Pelastusalan työturvallisuus on yhteinen asia, jossa jokaisen panos on tärkeä.”

VASTAA KYSELYYN

Kysely iäkkäiden kotien turvallisuudesta on avattu ammattilaisille!

Yhdeksän kymmenestä ikääntyneestä asuu omassa kodissaan. On tärkeää, että kotona asuminen on turvallista. Tunnistamalla mahdolliset turvallisuus- ja paloriskit ajoissa voidaan löytää keinoja kodin turvallisuuden parantamiseksi.

Kodin turvallisuuteen vaikuttavat monet asiat, kuten asukkaan toimintakyky, kyky käyttää kodin laitteita ja mahdollisuus havaita vaaratilanteita, kuten tulipalo ja toimia niissä. Pelastusalan ammattialaiset ja nuohoojat joko käyvät iäkkäiden kodeissa tai saavat muutoin tietoonsa iäkkäiden asumisturvallisuuteen liittyviä havaintoja. Haluamme tutkia näitä ammattilaisten havaintoja tarkemmin ja selvittää, millaiset asiat vahvistavat kodin turvallisuutta ja millaisia riskejä tai lähelttä piti -tilanteita nimenomaan iäkkäiden kodeissa esiintyy.

Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään iäkkäiden turvallista kotona asumista

Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään iäkkäiden turvallista kotona asumista. Voit vastata kyselyyn omasta ammatillisesta näkökulmastasi.

Kysely on osa Turvallinen koti iäkkäille -hanketta, jonka toteuttavat Ikäinstituutti ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) yhteistyökumppaneineen. Hankkeessa selvitetään iäkkäiden kotien turvallisuutta vahvistavia ja heikentäviä tekijöitä. Tavoitteena on tuottaa tutkimustietoa arjen riskeistä ja kehittää keinoja niiden ehkäisemiseen. Hankkeeseen on saatu Palosuojelurahaston avustus.

Kyselyyn voi vastata verkkolomakkeella. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Emme kerää kyselyssä nimitietoja tai mitään sellaista tietoa, mistä vastaajan voi tunnistaa. Kyselyn yhteydessä kartoitamme vapaaehtoisia osallistujia myöhemmin toteutettavaan tutkimushaastatteluun. Yhteystiedot jätetään kyselyn päätteeksi erillisellä lomakkeella eikä yhteystiedot yhdisty vastauslomakkeeseen.

Kartoitamme samaan aikaan iäkkäiltä ja heidän läheisiltään, millaisia havaintoja heillä on iäkkäiden asumisturvallisuudesta. Tulokset ovat luettavissa julkisesta raportista vuoden 2027 lopussa.
Kiitos, että osallistut ja autat tekemään iäkkäiden kodeista turvallisempia!

Linkki kyselyyn: https://link.webropol.com/s/turvallinenkoti-kysely-ammattilaisille

Kysely on avoinna 31.12.2026 saakka.

Lisätietoja tutkimushankkeesta:

Outi Ronkainen
outi.ronkainen@spek.fi
p. 040 351 6941

Erja Rappe
erja.rappe@ikainstituutti.fi
p. 040 533 7099

Kuvituskuva Hyvil: Ikäihminen ja kotihoidon ammattilainen

KALENTERI 2026-2027

TULEVIA PELASTUSALAN TAPAHTUMIA

15.12.2026, klo 13-16
Johtamis- ja työyhteisöviestintä pelastusalan kuormitus- ja voimavaratekijänä -työpaja
Pirkanmaan pelastuslaitos, Tampere

13.-15.4.2027
Palopäällystöpäivät 2027
Lisätietoa: SPPL
Tamperetalo

8.-9.6.2027
Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivät
Pelastusopisto, Kuopio

KUMPPANUUSVERKOSTON TAPAHTUMIA

28.1.2027 klo 13.00
Pelastusasemien kansallinen tilakonsepti -webinaari, Teams
Maakuntien tilakeskus & Hyvil

4.-5.5.2027
Palvelualueiden kokous
Tiedot tarkentuvat

12.-13.10.2027
Palvelualueiden kokous
Tiedot tarkentuvat

MUITA AJANKOHTAISIA TAPAHTUMIA

15.-16.9.2027
Kunta- ja hyvinvointialuemarkkinat
Messukeskus, Helsinki

6.-7.10.2027
Turvallisuus 2027 -messut
Messukeskus, Helsinki
Lisätietoa messuista